

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від 26 жовтня 2022 року

№ 141/6

Про лист Рахункової палати
щодо Звіту про результати аудиту
ефективності виконання заходів із
зменшення обсягів викидів парникових газів

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. Комітет з питань екологічної політики та природокористування відповідно до предметів відання розглянув на своєму засіданні лист Рахункової палати від 13.09.2022 № 03-1235 щодо Звіту про результати аудиту ефективності виконання заходів із зменшення обсягів викидів парникових газів (далі – Звіт) та рішення Рахункової палати від 30.08.2022 № 18-2 про розгляд Звіту і відзначає.

За підсумками проведеного Рахунковою палатою аудиту ефективності виконання заходів із зменшення обсягів викидів парникових газів, встановлено наступне:

1. Міндовкілля, як головний розпорядник бюджетних коштів та уповноважений орган на виконання зобов'язань, взятих Україною за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотського протоколу до неї та Паризької угоди, у 2017-2021 роках видатки на забезпечення виконання заходів із реалізації державної політики у сфері зміни клімату здійснювало за рахунок бюджетних програм за КПКВК: 2401270, 2401520, 2401530 та відповідно з 24.07.2020 – за КПКВК: 2701270, 2701520, 2701530. При цьому аудит засвідчив, що система внутрішнього контролю запроваджена Міндовкілля, була недостатньою для належного та ефективного використання коштів державного бюджету на визначені цілі.

2. Найбільш ефективний результат щорічних скорочень викидів парникових газів мають проекти цільових екологічних (зелених) інвестицій з відновлювальної енергетики, а обсяги скорочень викидів парникових газів за проектами капітального ремонту майже на рівні очікуваних. Водночас, аудит засвідчив, що за договорами на делегування повноважень контроль за

реалізацією проектів та досягненням запланованих результатів на Міндовкілля не покладался, а отже не виконувався.

3. На основні заходи зі скорочення викидів парникових газів спрямовано в останні роки понад 17 млрд гривень, як наслідок – Україна в 2019 році увійшла в ТОП-10 країн світу за темпами розвитку «зеленої» енергетики, а у 2020 році – у ТОП-5 європейських країн за темпами розвитку сонячної енергетики.

4. Міжнародні зобов'язання України зі змін клімату за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї та Паризькою угодою впроваджуються в українське нормативно-правове поле. Зокрема, на початок 2022 року Кабінетом Міністрів України затверджено: Концепцію Реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року; Оновлений національно визначений внесок; Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року.

5. Стан організаційного забезпечення є достатнім для ефективного забезпечення реалізації державної політики у сфері протидії зміні клімату, зокрема шляхом істотного скорочення викидів в атмосферу парникових газів, невід'ємною частиною якої є виконання Україною міжнародних зобов'язань відповідно до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї та Паризькою угодою.

6. Відповідальними органами виконавчої влади вживалися заходи щодо усунення виявлених порушень і недоліків відповідно до рекомендацій Рахункової палати, наданих об'єктам контролю за результатами попередніх заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), проведених починаючи з 2012 року.

Міндовкілля за результатами опрацювання Звіту поінформувало, що з метою розроблення законодавчої бази для запровадження в Україні системи торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні, з початку цього року проведено 4 заходи з питань розробки та запровадження даної системи. Разом з тим відповідний нормативно-правовий акт, що стосується порядку функціонування дозвільної системи на викиди парникових газів та інші акти у цій сфері буде розроблено після прийняття Закону України «Про систему торгівлі квотами на викиди парникових газів».

Водночас на виконання підпункту «а» підпункту 5 пункту 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеного в дію Указом Президента України від 23.03.2021 № 111, Міндовкілля виконано комплекс робіт з розробки законопроекту про основні засади (стратегію) низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, який має врегулювати всі аспекти діяльності у сфері зміни клімату, включаючи розв'язання внутрішніх обумовлених зміною клімату проблем, становлення інституційної структури і правових засад у цій сфері, а також забезпечення виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, Паризькою угодою, Договором про заснування Енергетичного Співтовариства. Проте у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні,

Міндовкілля направлено лист до Кабінету Міністрів України та Ради національної безпеки і оборони України стосовно перенесення терміну виконання завдання з розроблення законопроекту на шість місяців, з дня закінчення дії правового режиму воєнного стану.

З метою забезпечення фіксації, розрахунку та систематизації збитків, заподіяних навколишньому природному середовищу, Міндовкілля розроблено веб-ресурс і мобільний додаток «ЕкоЗагроза», а також розроблено ряд методик для визначення шкоди та збитків, завданих навколишньому природному середовищу внаслідок збройної агресії Російської Федерації. Також міністерством розробляється проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про веб-сайт та мобільний додаток сервісу фіксації екологічних загроз на території України «ЕкоЗагроза» та Положення про деякі питання функціонування «ЕкоЗагрози» та фіксації фактів заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу.

Крім того, в рамках проекту ЄС «Кліматичний пакет для стабільної економіки: (CASE) в Україні», Міндовкілля заплановано підготувати проекти національного дворічного звіту з питань зміни клімату та національного повідомлення з питань зміни клімату.

Разом з тим, для підготовки пропозицій до їх розгляду Міжвідомчою робочою групою з питань координації подолання наслідків зміни клімату в рамках ініціативи Європейської Комісії «Європейський зелений курс» (в тому числі і на виконання рішення Рахункової палати від 30.08.2022 № 18-2), Міндовкілля заплановано проведення ряду досліджень, зокрема щодо: механізму інтеграції заходів із запобігання зміні клімату та адаптації до неї в регіональні стратегії розвитку і плани заходів з їх реалізації; впровадження новітніх фінансових інструментів та механізмів державно-приватного партнерства у сфері зміни клімату; результатів аналізу можливих ризиків та переваг розвитку вітчизняної ядерної енергетики у досягненні цілей держави щодо скорочення антропогенних викидів парникових газів тощо.

Що стосується рекомендації Рахункової палати щодо включення заходу з проведення внутрішнього аудиту державних підприємств «Держекоінвест» і «Укрекоінвест» до плану діяльності з внутрішнього аудиту Міндовкілля, то структурним підрозділом внутрішнього аудиту міністерства в 2022 році проведено вищезазначений аудит. Під час його проведення встановлено, що в ДП «Держекоінвест» та ДП «Укрекоінвест» відсутні керівники і працівники, а фінансово-господарська діяльність цими державними підприємствами не здійснюється. Водночас, Міндовкілля погодило проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання управління об'єктами державної власності», згідно з яким передбачено передачу ДП «Українські екологічні інвестиції» до сфери управління Фонду державного майна України. У зв'язку із зазначеним, Міндовкілля інформує про відсутність можливості включення заходів із здійснення внутрішнього аудиту на зазначених державних підприємствах до операційного плану діяльності з внутрішнього аудиту Міндовкілля.

Міндовкілля відмічає, що під час підготовки проекту паспорта бюджетної програми «Державна підтримка заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення

приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату» (КПКВК 2701530), міністерством заплановано спільно з Мінфіном опрацювання результативного показника бюджетної програми «Об'єм щорічних скорочень викидів парникових газів, тонн CO₂», з метою приведення його у відповідність до Загальних вимог визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми».

Водночас, для здійснення заходів щодо удосконалення Національної системи інвентаризації парникових газів на підставі рекомендацій міжнародної групи експертів під час підготовки Національних кадастрів, Міндовкілля у 2023 році заплановано підготувати методику оцінки впливу на викиди парникових газів структури розподілу гною великої рогатої худоби і свиней та різних систем його прибирання, підготовки та зберігання. Зазначену методику буде підготовлено та використано при здійсненні розрахунків для розділу «Поводження з перегноєм» глави «Сільське господарство» національного звіту (кадастру) антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів в Україні.

Міндовкілля наголошує, що робота з удосконалення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів, з урахуванням рекомендацій міжнародної групи експертів з перевірки національних звітів (кадастрів) антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів в Україні, здійснюється на постійній основі, а також продовжується робота щодо забезпечення виконання рекомендацій Рахункової палати з метою ефективного виконання заходів із зменшення обсягів викидів парникових газів.

Народний депутат України, Голова підкомітету з питань зміни клімату та охорони атмосферного повітря Василенко Л.В. зазначила про необхідність посилення роботи щодо недопущення порушень виконання міжнародних зобов'язань України зі змін клімату, а також на необхідності налагодження системи внутрішнього контролю за належним та ефективним використанням коштів державного бюджету на визначені цілі.

За підсумками розгляду законопроекту Комітет в и р і ш и в:

1. Інформацію Рахункової палати щодо Звіту про результати аудиту ефективності виконання заходів із зменшення обсягів викидів парникових газів взяти до відома.

2. Рекомендувати Міндовкілля забезпечити розроблення відповідних законодавчих ініціатив, необхідних для вдосконалення регулювання питань зміни клімату та збереження озонового шару.

3. Рекомендувати Міндовкілля продовжити роботу з виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами проведеного аудиту виконання заходів із зменшення обсягів викидів парникових газів, а також посилити роботу щодо недопущення порушень виконання міжнародних

зобов'язань України зі змін клімату та налагодити систему внутрішнього контролю за належним та ефективним використанням коштів державного бюджету на визначені цілі.

4. Міндовкіллю поінформувати Комітет про стан виконання зазначених заходів.

5. Контроль за станом підготовки та поданням на розгляд до Верховної Ради України законопроектів, що стосуються кліматичної політики та створення системи торгівлі викидами покласти на народного депутата України, Голову підкомітету з питань зміни клімату та охорони атмосферного повітря Василенко Л.В.

6. Рішення Комітету направити до Рахункової палати, Кабінету Міністрів України та Міндовкілля.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

Апарат Верховної Ради України
04-15/11-2022/183416 від 28.10.2022

1036408

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: БОНДАРЕНКО ОЛЕГ ВОЛОДИМИРОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000764A4D00C2BA5903
Дійсний до: 11.04.2023 23:59:59

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: БОНДАРЕНКО ОЛЕГ ВОЛОДИМИРОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000764A4D00C2BA5903
Дійсний до: 11.04.2023 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
04-15/11-2022/182823 від 27.10.2022

1034777